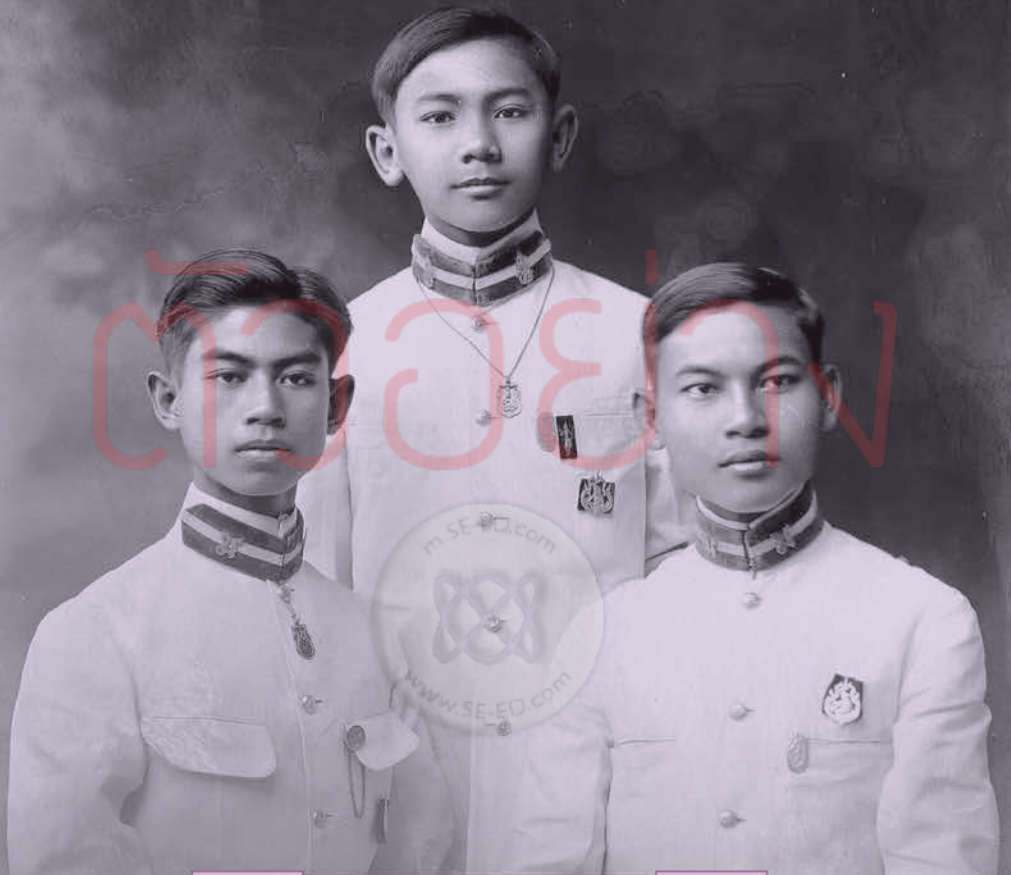

เมื่อราชสำนักฝ่ายใน ไม่ต้องการสตรี
จึงไม่มี “นางใน” แล้วใครแทน?

“นายใน” สมัยรัชกาลที่ ๖

ชานันท์ ยอดหงษ์

“ นายโน ”

สมัยรัชกาลที่ ๖

ตัวอย่าง

❀ พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่เจ้าพระยารามราฆพ เพื่อแสดงความพึงพอใจพระราชนิพนธ์ (ภาพจาก ที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลเอก พลเรือเอก มหาเสวกเอก เจ้าพระยารามราฆพ (ม.ล. เพ็ญ พึ่งบุญ) พ.ศ. ๒๕๑๐)

“ น าย ไ น ”
สมัยรัชกาลที่ ๖
ชานันท์ ยอดหงษ์

ตัวอย่าง

ราคา ๒๔๐ บาท

ภาพจากปก

(จากซ้าย) ม.จ. ทูลภากร
วรวรณ, ม.ล. ปิ่น มาลากุล
และหม่อมอมรตฤณารักษ์

หนังสือเล่มนี้พิมพ์ด้วยหมึก
ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
เพื่อปกป้องธรรมชาติ
และสุขภาพของผู้อ่าน

“นายใน” สมัยรัชกาลที่ ๖

พิมพ์ครั้งแรก : มีนาคม ๒๕๕๖

ราคา ๒๔๐ บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

ชานันท์ ยอดหงษ์.

“นายใน” สมัยรัชกาลที่ ๖.

กรุงเทพฯ : มติชน, ๒๕๕๖.

๓๒๘ หน้า : ภาพประกอบ.

๑. ผู้ชาย--บทบาททางสังคม--

พระราชสำนัก--มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ

I. ชื่อเรื่อง

305.31

ISBN 978 - 974 - 02 - 1088 - 7

สำนักพิมพ์มติชน

- ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์ : สุพจน์ แจ้งเร็ว, จุฬาลักษณ์ ภูเกิด, นงนุช สิงหเดชะ
- ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : กิตติวรรณ เทิงวิเศษ
- รองผู้จัดการสำนักพิมพ์ : รุจิรัตน์ ทิมวัฒน์
- บรรณาธิการบริหาร : สุลักษณ์ บุญปาน
- หัวหน้ากองบรรณาธิการ : อพิสิทธิ์ อีระจารุวรรณ
- พิสูจน์อักษร : ชิตติวง ะวิน | พัทธินลิน อินทรหอม
- ศิลปกรรม : นุสรา สมบูรณ์รัตน์
- ออกแบบปก : สุลักษณ์ บุญปาน
- ประชาสัมพันธ์ : ชัชฎา สกฤดา

บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) : ๑๒ ถนนเทศบาลนฤมาล

ประชาชนิเวณ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๑๓๓๕

โทรสาร ๐-๒๕๔๙-๕๔๑๔

แม่พิมพ์สี-ขาวดำ : กองพิมพ์สี บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)

๑๒ ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาชนิเวณ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ

๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๒๔๐๐-๒๔๐๒

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด ๒๗/๑ หมู่ ๕ ถนนสุขาประชา

สรรค์ ๒ ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด นนทบุรี ๑๑๑๒๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๔-๒๑๓๓, ๐-๒๕๔๒-๐๕๙๖

โทรสาร ๐-๒๕๔๒-๐๕๙๗

จัดจำหน่ายโดย : บริษัท งานดี จำกัด (ในเครือมติชน) ๑๒ ถนน

เทศบาลนฤมาล ประชาชนิเวณ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๓๓๕๐, ๓๓๕๑

โทรสาร ๐-๒๕๔๑-๙๐๑๒

Matichon Publishing House a division of Matichon Public Co., Ltd.

12 Tetsabannaruean Rd, Prachanivate 1, Chatuchak, Bangkok 10900

Thailand

❀ ราชองค์รักษ์เสือกป่าม้าหลวง รอ. (จากซ้าย) นายกองตรี พระยานิรุทธเทวา, พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และนายกองตรี พระยานรเทพปรีดา (ภาพจาก ที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี พระยานิรุทธเทวา (ม.ล. พัน ฟุ้งบุญ) พ.ศ. ๒๔๙๔)

สารบัญ
“นายใน”
สมัยรัชกาลที่ ๖

คำนำเสนอ	(๘)
คำนำเสนอ	(๑๖)
คำนำผู้เขียน	(๒๘)

๑ บทนำ	๒

๒ “นายใน” กับพระราชสำนักรัชกาลที่ ๖	๑๘
ลักษณะโครงสร้างพระราชสำนักฝ่ายในชาย	๑๔
บทบาทหน้าที่ของนายใน	๒๘
วิถีชีวิตของนายใน	๓๔

๓ นายในทรงโปรดในรัชกาลที่ ๖	๕๘
เจ้าพระยารามราฆพ (ม.ล. เพ็ญ พึ่งบุญ ณ อยุธยา พ.ศ. ๒๔๓๓-๒๕๑๐)	๕๔
พระยาอนิรุทธเทวา (ม.ล. พัน พึ่งบุญ ณ อยุธยา พ.ศ. ๒๔๓๖-๒๔๙๔)	๓๒
พระยานรรัตนราชมานิต (ตริภัก จินตยานนท์ พ.ศ. ๒๔๔๐-๒๕๑๔)	๓๘
พระยาคทาทรรบดิสสิหราชบาลเมือง (เทียบ อัครวิรักษ์ พ.ศ. ๒๔๒๘-๒๕๑๒)	๘๔

๔ กิจกรรมภายในพระราชสำนักฝ่ายในชาย ๙๔

คณะโขนละคร	๙๖
เสื่อป่า-ลูกเสื่อ	๑๐๔
โรงเรียนกนินอนชายล้วน	๑๐๙
สโมสรและชุมชนจำลอง	๑๑๗

๕ เพศภาวะชายและ “ความเป็นชาย”
ตามพระราชนิยมที่มีอิทธิพลต่อนายใน ๑๓๖

รักชาติ รักชาติรัก	๑๓๗
สุขภาพแข็งแรง ร่างกายกำยำ	๑๔๒
อยู่ห่างจากผู้หญิง	๑๔๘
รักการผจญภัยและธรรมชาติ	๑๕๔
มีความรักระหว่างผู้ชายด้วยกัน	๑๕๕

๖ เพศภาวะของนายใน ๑๗๔

ในฐานะนายใน	๑๗๖
ในฐานะนายละคร	๑๘๘
ในฐานะเสื่อป่าและลูกเสื่อ	๑๙๕
ในฐานะนักเรียนโรงเรียนกนินอนชายล้วน	๒๐๒
ในฐานะสมาชิกสโมสรและชุมชนจำลอง	๒๑๐

๗ “นายใน” และพระราชสำนักฝ่ายในชาย
ในบริบทสังคมการเมือง ๒๓๐

พื้นที่ปลอดภัยทางการเมืองของรัชกาลที่ ๖	๒๓๒
พื้นที่ปลอดภัยของชายรักชายและชายแต่งหญิง	๒๔๑
พื้นที่สร้างวัฒนธรรมวิคตอเรียนแบบท้องถิ่น (Localized Victorian)	๒๔๗

๘ บทสรุป ๒๖๒

บรรณานุกรม	๒๗๒

คำแนะนำ
“นายใน”
สมัยรัชกาลที่ ๖

ข้อสังเกตจากการอ่าน “นายใน” เพศสภาพ/เพศวิถีกับชนชั้นนำและความเป็นชาติ

การดูแลวิทยานิพนธ์เป็นการเดินร่วมทางผจญภัยระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา ระหว่างทางเต็มไปด้วยความตึงเครียดเหนื่อยหน่ายและร่วมคิดผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป ทำให้ต้องพลบใจปนฉุกระฉากลากถูอยู่เนืองๆ แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าเส้นทางผจญภัยนี้ทำให้ได้เรียนรู้เรื่องราวใหม่ๆ หรือใคร่ครวญกรอบแนวคิดทฤษฎีและความเข้าใจเดิมหลายเรื่องไปด้วยกัน

การได้อ่านร่างต่างๆ ของงานวิทยานิพนธ์ “นายใน : ชีวิตทางสังคมชายล้วนและเพศภาวะในพระราชสำนักพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว” ของคุณชานันท์ ทำให้ได้เห็นข้อมูลที่นำต้นตอหลายเรื่อง เพราะความขยันในการอ่านเอกสารของคนทำ นอกจากงานเขียนนี้จะตอบโจทย์หลักของเจ้าของวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับผลของเพศสภาพของคนในราชสำนักที่ต่างไปจากในรัชสมัยก่อนหน้าแล้ว ยังทำให้ได้เห็นการรับเอาระบบความเชื่อ/ความหมาย/ค่านิยมแบบ “วิคตอเรียน” เข้าสู่ราชสำนักไทย ผ่านการคัดสรรและตีความของชนชั้นนำ ความ

เกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างการนิยามความเป็นชายและการสร้าง “ชาติ” ในฐานะอัตลักษณ์ร่วม และวิถีชีวิตของผู้คนในราชสำนักที่อาจทำให้หลายคนต้องตั้งคำถามกับความเข้าใจว่าด้วยเพศวิถีและการอยู่ร่วมกันของคนสยามและชนชั้นสูง

คุณชานันท์ให้การบ้านดิฉันโดยการให้เขียนคำแนะนำสำหรับหนังสือที่ปรับจากวิทยานิพนธ์ “นายโน” ดิฉันมองบทบาทตนเองเป็นคนที่ชวนคนอ่านว่ามีประเด็นอะไรที่ดิฉันเห็นว่าน่าสนใจในฐานะคนที่อ่านวิทยานิพนธ์นี้มาก่อนหลายรอบและหลายร่าง แง่มุมที่อยากชวนคือสำหรับดิฉันอะไรบ้างน่าสนใจ และดิฉันคิดว่าหนังสือเล่มนี้อ่านได้อย่างไรบ้าง ถ้าไม่อ่านแบบ “วิชาการ” เพราะหนังสือปรับปรุงมาจากวิทยานิพนธ์แล้วจะอ่านแบบอื่นได้อย่างไร

“นายโน” คำที่ชานันท์ใช้เรียกกลุ่มคนในราชสำนักของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นงานเกี่ยวกับ “เพศสภาพ” ทำให้เห็นการนิยาม/แย่งกันนิยามความเป็นชายหญิงในช่วงเวลาเฉพาะ การเคลื่อนไหวแบบไม่หยุดนิ่งของเพศสภาพ และความเกี่ยวข้องระหว่างเพศสภาพและแง่มุมอื่นของชีวิตทางสังคม อย่างความเป็นชาติ การสร้างรัฐและชาตินิยม

หลายเรื่องที่ถูกนำเสนอใน “นายโน” ทำให้เห็นได้ว่าหลายแง่มุมของเพศสภาพและความสัมพันธ์ชายหญิงที่เชื่อมกันเป็นคุเป็นตะว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมหรือประเพณีอันดึกดำบรรพ์แต่อดีต ดูเหมือนจะเป็นการ “นำเข้า” โดยชนชั้นนำที่มีกลิ่นอายรสนิยมส่วนบุคคลและกลิ่นอายสยามปะปนอยู่ด้วย กระบวนการปรับเปลี่ยนราชสำนักสยามเพื่อรับเอาบรรทัดค่านิยมแบบวิคตอเรียนจึงไม่ได้ลอกแบบตามต้นฉบับ แต่เป็นวัฒนธรรมวิคตอเรียนฉบับท้องถิ่นที่ “นายโน” ทำให้เราเห็นภาพได้ชัดเจน

งานวิทยานิพนธ์ที่ถูกนำเสนอในรูปแบบหนังสือ ตอบโจทย์หรือให้ภาพที่ช่วยคนอ่านเข้าใจประเด็นที่ดูเหมือนจะถูกมองอย่างคลาดเคลื่อนอยู่หลายเรื่อง

“การเมืองเรื่องเพศ”

การเมืองกับเรื่องเพศ/การเมืองของเรื่องเพศ

เรื่องเพศสภาพ/เพศวิถีมักถูกมองเป็นกิจกรรมในพื้นที่ส่วนตัว ที่คนใช้หรือควรจะใช้เสรีภาพในการเลือกทำหรือไม่ทำสิ่งต่างๆ ได้เต็มที่ แต่เราได้เห็นการควบคุมกำกับความเชื่อ การกระทำ และวิถีชีวิตทางเพศและเพศสภาพ ตั้งแต่เรื่องเสื้อผ้าหน้าผม ว่าอย่างไรจึงเหมาะสม ตรงตามเพศสภาพและถูกต้องตามระเบียบอันตึงามของสังคมว่าด้วยเรื่องเพศ ไปจนถึงความรู้สึก ความปรารถนา การกระทำ และวิถีชีวิตทางเพศ ดูเหมือนเราจะไม่ได้เลือกเองมากนักว่าจะทำอย่างไรกับตัวเอง ในเรื่องเพศสภาพและเพศวิถี แต่ถูกบอกโดยตรงและโดยอ้อม หรือถูกกำกับอย่างแข็งกร้าวบ้าง อ่อนโยนและสุตละมุนบ้าง ว่าเราควรจะต้องทำอะไรหรือเลือกอย่างไร

งานค้นคว้า “นายใน” ทำให้เราได้เห็นการนิยามว่าความเป็นหญิง/ความเป็นชายโดยชนชั้นนำผู้ครองอำนาจรัฐ โดยการเลือกสรรและตีความตามรสนิยม การกำหนดนั้นกระทบรูปแบบการตกแต่งร่างกาย กิริยามารยาท บทบาท การดำเนินชีวิต ความสัมพันธ์ และวิถีชีวิตของผู้คนรอบข้าง ผลกระทบนั้นขยายไปสู่คนกลุ่มอื่นผ่านการกำหนดว่าอะไรคือความดีงาม ทันสมัย และเหมาะสม

เราได้เห็นการรับเอาความเชื่อค่านิยมหลายประการที่ทิ้งร่องรอยผ่านกาลเวลา อย่างการให้ภาพความเป็นชายว่าต้องมีร่างกายกำยำ สุขภาพดี และรักการผจญภัย ภาพเช่นนี้ฝังในความเข้าใจของคนมากมายว่าชายไทย/ชายสยามตัวใหญ่ล่ำสันมาแต่โบราณกาล ตัวละครในภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ย้อนยุคอิงประวัติศาสตร์ ที่ดูกำยำเต็มไปด้วยมัดกล้ามเนื้อ ให้ภาพนักรบร่างใหญ่ อาจสะท้อนภาพความเป็นชายตามนิยามที่ปรากฏในช่วงเวลาเฉพาะนี้มากกว่าหรือไม่

ที่น่าสนใจคือการนิยามความเป็นชายที่มีองค์ประกอบของความรักชาติ/รักพระมหากษัตริย์ เพศสภาพชายจึงผูกพันแนบแน่นกับความ

เป็นชาติ บทบาทในการป้องกันชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์ หน้าที่และที่ทางของความเป็นชายถูกกำหนดนิยามโดยเชื่อมโยงกับการมองความเป็นชาติและรัฐสมัยใหม่ ที่พื้นที่สำหรับบทบาทหญิงชายถูกแยกกันอย่างชัดเจน กิจกรรมในพื้นที่สาธารณะเป็นเรื่องของผู้ชาย และผู้หญิงมีบทบาทในครัวเรือน เพศสภาพที่ถูกคัดสรร นิยามและตีความนี้เป็นหลักปฏิบัติในหมู่ “นายโน” และชนชั้นสูง แล้วส่งผ่านสู่คนกลุ่มอื่น

รายละเอียดหลายประการที่ถูกรวบรวมไว้ในหนังสือน่าจะทำให้คนอ่านได้เห็นร่องรอยของการเปลี่ยนผ่านและก่อตัวของความเป็นหญิง-ความเป็นชายที่คุ้นเคยกันอยู่ในเวลานี้ และได้คิดต่อไปได้ว่าแท้ที่จริงเพศสภาพเป็นธรรมชาติจริงหรือ หรือเป็นการนิยาม แย่งกันนิยาม และปลุกฝังส่งผ่านกระบวนการที่ซับซ้อนต่อเนื่องเพื่อให้ผู้คนปฏิบัติตาม วิถีชีวิตและตัวตนเชิงเพศสภาพของคนถูกกำกับควบคุมเข้มงวดจากหลายทิศทาง การโต้เถียงว่าด้วยการควบคุมการแต่งกาย เลื้อยผ้าหน้าผมของคนโดยรัฐไทย สื่อมวลชน ธุรกิจเอกชน ในช่วงต้นศตวรรษที่ ๒๑ สะท้อนความอึดอัดกับการถูกสั่งหรือกดดันให้คนทำกับร่างกายตนเอง แต่ก็มีองศาบทบาท ความเชื่อ และค่านิยมอีกมากมายว่าด้วยความเป็นชายหญิง เช่น ความเป็นแม่และการเลี้ยงลูก การอ่านงานอย่าง “นายโน” น่าจะทำให้หลายคนตระหนักถึงอำนาจในการนิยามและการกำกับควบคุมว่าอะไรคือความเป็นหญิง-ความเป็นชายได้ชัดเจนขึ้นไม่มากนัก

การกำกับโดยอำนาจนี้อาจให้ภาพลวงตาว่า ผู้ปกครองหรือผู้ครองอำนาจรัฐที่ใช้อำนาจหน้าที่ที่เป็นทางการกำหนดหรือสั่งผู้อื่นทำได้ทุกอย่างตามใจ การอ่าน “นายโน” ทำให้เราเห็นการยกเว้นหรือกำหนดมาตรฐานต่างระดับสำหรับคนบางกลุ่มจากกติกาเรื่องเพศที่ถูกกำหนดในช่วงเวลานั้น การครองเรือนที่ถูกจัดเป็นองค์ประกอบสำคัญของความเป็นชาย กลายเป็นเรื่องยกเว้นสำหรับนายโน แต่งานชิ้นนี้ก็ทำให้เราเห็นว่าผู้กำหนดกติกาหรือนิยามความเป็นหญิงชายก็ไม่ได้พ้นจากการตัดสินใจหรือกำกับโดยกติกาเรื่องเพศ หรือทำได้ตามใจไปได้ทุกเรื่อง

ข้อมูลมากมายที่ “นายโน” นำเสนอสะท้อนการตัดสินใจเรื่องเพศสภาพของผู้มีอำนาจ การทำกับเรื่องเพศจึงไม่ยกเว้นใครในสังคม ความแตกต่างอยู่ที่ “ราคา” หรือรูปแบบการลงโทษเมื่อไม่ประพฤติในร่องในรอยของกรอบเพศสภาพและเพศวิถี และความสามารถในการชดเชยต่อรอง

การเมืองของการแต่งงานและความสัมพันธ์ส่วนตัว

ประเด็นเกี่ยวกับการนิยามกำหนดลักษณะและบทบาทความเป็นชาย-ความเป็นหญิงที่ “นายโน” นำเสนอ ทำให้มองเห็นได้ว่าเรื่องเพศถูกกำกับโดยอำนาจอย่างไร แต่หนังสือเล่มนี้ก็บอกเราด้วยว่าหลายแง่มุมของเรื่องเพศถูกใช้เป็น “ทรัพยากร” เพื่อรักษาหรือเพิ่มพูนอำนาจได้เช่นกัน เพศสภาพ-เพศวิถีไม่ได้แยกขาดจากความเป็นไปในอาณาบริเวณสาธารณะที่เราเชื่อว่าควรจะใช้ฐานคิดและหลักการที่แตกต่างไป เราได้เห็นการ “แทรกซ้อน” หรือ “ก้าวถอย” ของปัจเจกส่วนตัวในกิจกรรมและกระบวนการเลือกและตัดสินใจในพื้นที่สาธารณะของการปกครองและการเมืองภาครัฐอย่างซับซ้อน ปกปิดแต่กลับวุ่นวายพอจะให้เห็นในพื้นที่สาธารณะมองเห็น

การแต่งงานและรูปแบบการอยู่ร่วมกันดูเหมือนเป็นเรื่องส่วนตัวที่คนในความสัมพันธ์ควรเลือกทางเลือกเพื่อความพอใจของตนเป็นหลัก กติกากำกับเข้มงวด เป็นเครื่องมือสำคัญในการสานสัมพันธ์เพื่อสร้างพันธมิตรทางการเมืองและเศรษฐกิจ การแต่งงานเพื่อวัตถุประสงค์ทำนองนี้ไม่ได้รวมเอาความรู้สึกหรือความพึงพอใจของเจ้าบ่าว-เจ้าสาวมาเป็นปัจจัยหลักในการตัดสินใจว่าใครควรจะแต่งงานกับใคร โง่งน้อยความสัมพันธ์ในระบบหลายเมียและราชสำนักที่ประกอบด้วย “นางโน” ตั้งอยู่บนฐานการสานสัมพันธ์ผ่านการแต่งงานและความสัมพันธ์ใกล้ชิด เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือทางการเมืองและเศรษฐกิจผ่านระบบเครือญาติและการแต่งงาน หลายกรณีการแต่งงานเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองและเศรษฐกิจโดยเครือญาติและชุมชนเป็นผู้เลือก อาจทำให้หญิงชายอยู่

ในการแต่งงานนั้นแบบถือ “ไม้เท้ายอทอดทอง” มากเสียกว่าการแต่งงานบนฐานความรักแบบโรแมนติคที่พร้อมແຕກหักต่างคนต่างไปเมื่อหมดรัก เหตุผลทางการเมืองและเศรษฐกิจทำให้คนอยู่ด้วยกันไปในการแต่งงานให้ภาพความมั่นคงยืนยาวของสถาบันการแต่งงานที่หลายคนไฝ่ฝัน

ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งที่ “นายใน” นำเสนอ คืออิทธิพลโยงใยและปัจจัยในความสัมพันธ์ส่วนตัวที่มีต่อการตัดสินใจเลือกของผู้ปกครองหรือผู้กำหนดนโยบายสาธารณะ การเลือกและตัดสินใจในเรื่องนโยบายสาธารณะได้รับอิทธิพลจากอารมณ์ ความปรารถนา และโยงใยความสัมพันธ์ในพื้นที่ส่วนตัว ผู้คนและปัจจัยในพื้นที่ส่วนตัว “แทรกแซง/ก้าวท้าว” เข้าไปในการทำงานของการเมืองที่เป็นทางการ/การเมืองภาครัฐ ผ่านความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างคนครองอำนาจรัฐหรือมีตำแหน่งที่เป็นทางการในโครงสร้างสถาบันทางการเมืองภาครัฐ ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ข้ามพื้นที่เช่นนี้ถูกพูดถึงผ่านการนิทาและวิพากษ์วิจารณ์ผู้มีอำนาจหรือมีตำแหน่งเป็นทางการ บนฐานความเชื่อว่าคนและความสัมพันธ์ในพื้นที่ส่วนตัวไม่ควรข้ามเส้นแบ่งเข้ามากระทบกิจกรรมในพื้นที่สาธารณะที่ควรคำนึงถึงประโยชน์สุขส่วนรวม แต่การศึกษาความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้คนในตำแหน่งแห่งที่ต่างๆ ของสังคม มักจะได้เห็นร่องรอยมากบ้างน้อยบ้างของการข้ามพื้นที่เข้าไปส่งอิทธิพลต่อบทบาทและกิจกรรมสาธารณะ

อ่าน “นายใน” อย่างไรดี

หนังสือเล่มนี้อ่านได้หลายแบบ คนอ่านที่สนใจวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และความสัมพันธ์ของชนชั้นนำ น่าจะสนุกสนาน ตื่นตาตื่นใจกับรายละเอียดหลายประการที่ “นายใน” นำเสนอ ภาพของชนชั้นสูงที่ดูเป็นมนุษย์ มีอารมณ์ความรู้สึก และเผชิญปัญหามากมายประการ อาจทำให้เราเข้าใจคนในสถานะพิเศษและความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นได้มากขึ้น โดยไม่ติดกับการมองมิติเชิงบวกแบบอภิมนุษย์แต่เพียงอย่างเดียว ที่

เสริมสร้างมามากกว่าความเข้าใจหรือทำให้ไม่เชื่อต่อการผูกตนเอง
เข้ากับคนชั้นสูงกว่า

นอกจาก “นายโน” จะสนองความอยากรู้ข้ามชั้นชั้นแล้ว คน
ที่สนใจประเด็นเพศสภาพ เพศวิถี การก่อตัวและปรับเปลี่ยนของ
วัฒนธรรมวิศดอเรียนท้องถิ่นแบบสยาม น่าจะได้ประโยชน์จากการอ่าน
หนังสือเล่มนี้อยู่มาก ทั้งในเรื่องแนวคิดและตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม

ดิฉันสนุกสนานกับ “นายโน” มาตั้งแต่ครั้งยังเป็นวิทยานิพนธ์
คาดว่าคนอื่นคงจะอ่านงานนี้สนุกและมีแง่มุมให้คิดต่อเช่นกัน

ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์

๒๕ มกราคม ๒๕๕๖

ตัวอย่าง

❀ ภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ในรัชกาลที่ ๖ (จากซ้าย) เจ้าพระยารามราฆพ, คุณท้าวอินทรสุริยา และพระยาอนิรุทธเทวา (ภาพจาก ที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลเอก พลเรือเอก มหาเสวกเอก เจ้าพระยารามราฆพ (ม.ล. เพ็ญ ฟื้นบุญ) พ.ศ. ๒๕๑๐)

คำแนะนำ

“นายโน”

สมัยรัชกาลที่ ๖

ความเป็นชายและความเป็นหญิง

ใครที่เติบโตและติดตามชมภาพยนตร์ในช่วงปลายทศวรรษที่ ๑๙๙๐ ก็จะต้องรู้จักตัวละครอย่าง John McClane ที่แสดงโดย Bruce Willis ในภาพยนตร์เรื่อง Die Hard เขาเป็นผู้ชายที่มีครอบครัว แต่บึกบึนเถื่อนโหด และปากหมา แถมยังไม่มีอะไรพิเศษในตัวของวีรบุรุษของ Marvel Comic ถ้าจะว่าไปแล้วออกจะดูโง่ๆ เสียด้วยซ้ำ แต่เขาก็มีความกล้าบ้าบิ่นพอที่จะทำอะไรบางอย่าง แต่ก็เชื่อว่าจะไม่กลัวเอาเสียเลย จากคุณสมบัติเหล่านี้ก็พอที่จะทำให้คนดูเข้าใจต่อไปได้ว่า “เฮ้ย ต้องมีปัญหาวีรบุรุษครอบครัวและที่ทำงานเป็นแน่” แต่ตัวละครที่ออกจะดู “โง่ๆ” ในสายตาของเหล่าปัญญาชนกลับกลายเป็น “วีรบุรุษจำเป็น” ที่ใครๆ ก็อาจจะเป็นได้ แต่นี่ก็อาจจะเป็นเพียงนิยายและความฝันเพียงของความฝันแบบอเมริกัน

ในชีวิตจริงๆ คนที่ถูกดูถูกว่าค่อนข้างจะโง่ๆ แต่ทรงอิทธิพลต่อโลกอย่างมากก็คงจะไม่มีใครเกิน Georges W. Bush Jr. ประธานาธิบดีสหรัฐที่มักจะพูดจาผิดๆ ถูกๆ นั่นก็เคยได้รับของที่ระลึกเป็นรองเท้าวที่มีคนปาใส่หน้ามาแล้ว ถ้าจะทำให้อ่อนลงไปหน่อยก็คือความเป็นของ

ท่านประธานาธิบดี พฤติกรรมหลายต่อหลายอย่างของท่านประธานาธิบดีที่ทำให้จดคิดถึงตัวละครในภาพยนตร์โทรทัศน์ตลกเรื่อง **The Beverly Hillbillies** ไปไม่ได้ อย่างไรก็ตามเป็นผู้นำสำคัญของเหล่านายทุนหัวโบราณและชาตินิยมแบบอเมริกันของท่านประธานาธิบดีผู้นี้ก็เป็นทั้งเรื่องเงี้ยวของเหล่าปัญญาชนจากทุกสารทิศ แต่ท่านประธานาธิบดีก็เป็นคนที่มีการศึกษาดี แม้ว่าคนจำนวนมากคิดว่าโง่ แต่ก็จบรับปริญญามาจาก **Yale University** มหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก แต่คุณสมบัติเหล่านี้คือความเป็นชายที่แท้จริงหรือไม่?

ความเป็นชายที่กล้าหาญบึกบึนเป็นชายชาตินักรบที่ไม่กลัวตาย ถูกทำลายจากฉากการควอลเป็นระหว่างนายทหารกับคนสิบแปดมงกุฏ อย่าง **Raymond Barry** ที่แสดงโดย **Ryan O'Neal** ในภาพยนตร์อย่าง **Barry Lyndon** ภาพยนตร์ที่สวยงามเรื่องหนึ่งของผู้กำกับชื่อดัง **Stanley Kubrick** ฉากการควอลปืนเพื่อรักษาศักดิ์ศรีเป็นจุดสำคัญของภาพยนตร์ที่ในท้ายที่สุดคนที่กลัวตายกลับเป็นนายทหาร ชายชาติทหาร เมื่อเผชิญกับความตายก็ไม่ได้กล้าหาญขนาดนั้น ผู้ชายเมื่อเจอกับความตายเข้าจริงๆ ก็ไม่ได้เป็นผู้ชายตามอุดมคติด้วยเช่นกัน ว่ากันว่าผู้ชายนักปฎิวัติอย่าง เซ เกวราว่า ก็แสดงออกในลักษณะที่กลัวตายไม่แตกต่างกันเมื่อเขาต้องเผชิญหน้ากับความตาย

ภาพลักษณ์ของความเป็นชายแบบอุดมคติที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นอาจจะจะเป็นภาพลักษณ์แบบใหม่ของผู้ชายที่ไม่ได้กล้าหาญและพร้อมที่จะตายในสนามรบ ตลอดจนมีความมั่นคงเด็ดเดี่ยวแบบภาพลักษณ์ผู้ชายก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ถ้าจะว่าไปแล้วภาพยนตร์อย่าง **Legends of the Fall** ตัวละครผู้ชายสามคนโดยมี **Aidan Quinn** เล่นเป็นพี่ชายคนโตผู้มีบุคลิกภาพที่สุ่มนุ่มนวลดูเป็นสุภาพบุรุษ เป้าหมายหลักในชีวิตคือเล่นการเมือง ส่วน **Brad Pitt** เล่นเป็น **Tristan Ludlow** ผู้ชายเถื่อนๆ ที่ใช้ชีวิตอยู่กับป่าเขาล่าเนาไฟร ชีวิตของเขาเคยต่อสู้กับหมี ในขณะที่น้องชายคนเล็ก **Samuel** ที่แสดงโดย **Henry Thomas** นั้นมีการศึกษาดี จบจาก **Harvard University** แต่การศึกษาในโครงสร้าง

ของรัฐประชาชาติ (nation-state) ก็ยิ่งทำให้เขาได้รับเอาอุดมการณ์ชาตินิยมและปกป้องรัฐประชาชาติเข้ามาเต็มสมอง เขาต้องการไปต่อสู้กับเยอรมันในสงครามโลกครั้งที่ ๑ ในขณะที่พ่อผู้เคยเป็นนายทหารที่แสดงโดย Anthony Hopkins กลับไม่เห็นด้วยกับการไปรบในสงคราม ในภาพยนตร์ทำให้เห็นว่าทหารกลับไม่ต้องการทำสงครามมากเท่ากับเหล่าคนมีการศึกษา ภาพยนตร์แสดงนัยยะแบบต่อต้านปัญญาชน (anti-intellectualism) แบบอเมริกัน ว่าถึงแม้ว่าจะจบ Harvard มาแต่ก็ไร้เดียงสาชาตินิยมแบบไม่ลืมหูลืมตา แต่ก็อ่อนต่อโลก จนในที่สุดคนมีการศึกษาสูงที่ไม่สามารถเอาชีวิตรอดในสงคราม

สงครามโลกครั้งที่ ๑ ทำลายอุดมคติของเสรีนิยมและกรอบคิดแบบยุคมุขมรรณ (Enlightenment) ที่เชื่อในความก้าวหน้าและเหตุผลของมนุษย์ แต่ที่สำคัญสงครามครั้งนี้กลับทำลายอุดมคติและเป้าหมายของการเป็นสุภาพบุรุษ เพราะในท้ายที่สุดถ้าโชคดีหน่อยสุภาพบุรุษก็ต้องกลายเป็นคนพิกลพิการจากบาดแผลสงคราม เช่น ผู้ที่มาจากชนชั้นสูงและถูกต้องตามกฎหมายของ Lady Chatterley ในนิยาย Lady Chatterley's Lover อันโด่งดังของ D.H. Lawrence เป็นต้น

สงครามโลกครั้งที่ ๑ ทำลายความฝันของเหล่าบรรดาผู้เป็นและอยากเป็นสุภาพบุรุษ นี่นับเป็นโชคร้ายสองชั้นของเหล่าผู้ฝันเพียงอยากจะเป็นสุภาพบุรุษ เพราะสถานะของความฝันสุภาพบุรุษนั้นก็เปราะบางสำคัญสำหรับการลดความคับข้องใจของเหล่าบรรดาผู้ต้องการไต่เต้าทางชนชั้นเพื่อจะเป็นขุนนาง แต่ “ตำแหน่งแห่งที่ของขุนนาง” เต็มและมีไม่มากพอ เช่น ของอังกฤษก็ไม่สามารถดูดกลืนหรือให้ทุกๆ คนขึ้นไปเป็นชนชั้นขุนนางได้หมด สุภาพบุรุษจึงเป็นเพียงตำแหน่งรางวัลชมเชยหรือรางวัลสำหรับผู้ล้มเหลวไม่สามารถไต่เต้าเข้าสู่ระบบอภิสิทธิ์ชน (aristocracy) ได้ (สำหรับในประเทศไทย กุหลาบ สายประดิษฐ์ อาจจะเป็นอย่างที่น่าสนใจ เป็นต้น) เพราะถึงแม้ว่าการศึกษาจากมหาวิทยาลัย Oxford จะเป็นไปได้ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าทุกๆ คนจะได้รับเกียรติเป็นสมาชิกของ Bullingdon Club ได้เฉกเช่น นายกรัฐมนตรี

อังกฤษ David Cameron หรือนายกเทศมนตรีมหานครลอนดอน Boris Johnson ฯลฯ สุภาพบุรุษจึงเป็นเกียรติยศสำหรับยอดชายนาย กระจอก เพียงแต่สุภาพบุรุษก็จะต้องไม่แสดงออกถึงความรู้สึกเจ็บปวด ใดๆ เหมือนกับเหล่าสุดุดผู้ชายทั้งหลาย

การไม่แสดงความรู้สึกให้คนอื่นฯ เห็น อันเป็นความสามารถ พิเศษสำหรับผู้ชายชั้นสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ชายอังกฤษ การไม่ แสดงความรู้สึกของผู้ชายชั้นสูงกลายมาเป็นปัญหาสำคัญสำหรับ โลกหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เนื่องด้วยว่าประเด็นเรื่องความรู้สึกกลาย มาเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับชีวิตจนนำไปสู่การให้ความสำคัญกับ Emotional Intelligence ดังนั้นเจ้าชายอังกฤษบางคนจึงมีปัญหาเกี่ยวกับ เมีย เพราะเมียที่เติบโตมาอีกแบบหนึ่งและต้องการการตอบสนองทาง ความรู้สึกตามมาตรฐานของเหล่าชนชั้นกลาง แต่ฝ่ายชายไม่สามารถ ที่จะแสดงออกได้ก็กลายมาเป็นความขัดแย้ง การหย่าร้างและความตาย จึงกลายเป็นจุดสูงสุดของชีวิต ประหนึ่งคราวที่ตายในช่วงที่กำลังโด่งดัง นับตั้งแต่ครั้งหลังของศตวรรษที่ ๑๙ เป็นต้นมา ชนชั้นสูงของยุโรปโดย เฉพาะอย่างยิ่งอังกฤษนั้นไม่ต้องการให้ผู้ชายเข้ามาอยู่ในแวดวงหรือ พื้นที่ของผู้หญิง พื้นที่ของผู้หญิงเป็นพื้นที่ในบ้าน กิจกรรมในบ้านเป็น กิจกรรมของผู้หญิง เช่น การเย็บปักถักร้อยอันเป็นกลไกสำคัญในการ ควบคุมความต้องการทางเพศของผู้หญิง การเย็บปักถักร้อยจะช่วย ทำให้ผู้หญิงไม่คิดถึงเรื่องเพศ เพราะมีวแต่หลงระเหิดอยู่กับการซักซ้อม ซินชักเชื่อมลง ส่วนผู้ชายก็ต้องใช้ชีวิตนอกบ้านโดยเฉพาะตามป่าเขา ลำเนาไพร นอนกลางดินกินกลางทราย ลำนี้กแบบนี้นี่ก็นำไปสู่การก่อตั้ง สมาคมนิยมไพรต่างๆ ไปจนถึงสำนักในการรักษารมชาติ และการเผชิญ หน้าที่กับธรรมชาติ นิยายที่เป็นเรื่องราวของผู้ชายเดินทางไปในป่าลึก ต้องผจญภัยกับสัตว์ร้ายต่างๆก็เกิดขึ้น นิยายของ H. Rider Haggard เช่น King Solomon's Mines เป็นตัวอย่างที่ดี (สำหรับประเทศไทย ก็ปรากฏให้เห็นจาก ล่องไพร ของ น้อย อินทนนท์ มาจนถึง เพชร พระธูมา โดย พนมเทียน เป็นต้น) ผู้ชายที่แข็งแกร่งเหล่านี้จะเป็นผู้ชายที่